

קונם י"ן פרק שמיני נדרים

(א) ויניין מוספות סוטה ד: ד"ה ענקין, (ב) ונסם ד"ה ז"ה פ"ג, (ג) ונסם פ"ד ד"ה ונסם פ"ג, (ד) וניין ג"מ פ"ק: כח: (ה) ונסם פ"ג, (ו) ונסם פ"ג, (ז) ונסם פ"ג, (ח) ונסם פ"ג, (ט) ונסם פ"ג, (י) ונסם פ"ג.

מוסרום משום גול שנתאשו מהן הצעלים: ופטורו מן המעשר. משום דהפקירא וניהו: מרייהו. צעלים של תאנים: והופלו נו'. דשרו למיכל כל אדם: משום סניוה מילתא. כלומר מרוע לז היה אומר כן ולא משום עין יפה דעדיין לא הפקירן: אשכחיה. לרבי טרפון גופיה דקאפלי מן התאנים.

מוסרום משום גול שנתאשו מהן הצעלים: ופטורו מן המעשר. והכניסו רוב המקצועות: ופטורו מן המעשר. דכתיב (דברים יד) וצא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך יצא הפקר שיש לו חלק ונחלה עמך: משום סניוה מילתא הוא דקאמרי דרין גזרתי. מפני רוע לז לומר כבר גזרתי אתם לעצמכם: שמע שהוא גזרתי. הכיר שר' טרפון היה: שנסתמשי כתיבה של סוכה. שהניחו כשהודיעו שהוא ר' טרפון ולא הניחו אלא לכבוד תורתו: אי הכי ר' טרפון אמאי יעיר נפשיה. אי אמרת בשלמא ללא היה קפיד ההוא גזרתי אלא היה שעתא מש"ה היה מנטענר היאך לא הודיעו דזומן שהוקפלו רוב המקצועות הפקירא וניהו ואי נמי לא כיימי ליה דלישלם ליה ההוא פורתא אלא אי אמרת דכולה שנתא הוה גנבי ליה עיניו מאי הוה ליה למענד לר' טרפון וכו' הוה ליה לשלומי דמי טובא ללא מחייבו צבו. מוסקין דאין הכי נמי כיון דעשיר גדול היה. מיהו דוקא צבי האי גוונא הוה דאסור משום דההוא גזרתי עדיין היה חושדו ולכבוד תורתו הוה שהניחו אצל ודאי לפטור עצמו כבוד תורה צמה שאינו חייב צו שרי כדלמרינן לקמן שרי ליה לזרובא מדרבנן למימר לא יהיצנא כרגאס) ושרי ליה נמי למימר שרו לו. תיגרא צירשא שציונא צדכיים הללו וצמה תורה לתלמידי חכמים כשם שזכמה לכהנים וללוים תרומות ומעשרות: קשרם על אצבעותי. כלומר לא תכוין להנאתך אלא כדי שיהיו שגורין צפין והוסף על זה ואמר ענדס על גרגרותיך ואחר כך הביא ראייה שסוף הכבוד לזא שגאמר דרכיה דרכי נועם ואומר ותומכיה מאושר: לפעלם. לשם הקצ"ה שפעלם וזה עליהם: שגאמר וענדך ירא אש ה'. דאפשר דלניסו לא הוה ידע ליה: שרו לי סיגראי צרישא. המירו מגר שלי כלומר פסקו לי דיני תחלה: ובני דוד כהנים היו. שהיו חכמים והי' לינס כהנים: לפתוח

כד א ב ג מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משנה הלכ' ד טו"ש ע"י יו"ד ס"י רמו סע"י כח דהג"ה:
כה ד טו"ש ע"י ג [נטו"ש ע"ס]:
כו ה מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' ה' י"ו פ"ו מהל' סנהדרין ה' ו' סגנו ע"י ג טו"ש ע"י יו"ד ס"י רמו סע"י ה' ונטו"ש ע"י ס"י פ"ו סע"י א':

תורה אור השלם

1. והסבוחו פני מרחם ויחללו את צפוני וקראו בה פריציה וחלוקיה: יחזקאל ז כב
2. בה בליליא קטיל בלאשצר מלכא דניאל ה' ב' לאתבה את יי' אלהיה לשמע בקולו ויבדקה בו פי הוא ויחיי ויארך ימיו: לשבת על דאזמא אשר נשבע יי' לאבתך לאברהם לייצחק וליעקב דברים ל כ' לתת להם: דברים ל כ' קשרם על אצבעותי: קתבם על לוח לבך: משלי ג ג
3. דרביה דרבי געם וקל התיבתיה שלום: משלי ג י
4. עין חיים היא לפתוחיה בה ותמכיה מאשר: משלי ג יח
5. ויהי אני ארך מאתך וירחי יי' וישאך על אשר לא ארע ובאתי להגיד לאתחאב ולא ימצאך ויך בני ועבדך ירא את יי' מנערי: מלכים א יח ב' ויהי ידך וירא פיד נכרי ואל שפתיך: משלי כו ב' והבניו בן יהודיע והבתי והפלתו ובני דוד כהנים יהי:
6. שמאל ב ה יח וקדשתי ב את ליהם אלהיהם הוא מקריב קדש ויהי לך פי קדוש אני יי' מקדשכם: יקרא כא ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר אינו לו לטרפון כ"ל וזיבת לו נמק: (ב) שם קודש נעשו חול כ"ל וזיבת כלי נמק וכן לקמן: (ג) שם כתיבה של תורה שהוא קיים לעולם ועד על אמת כ"ל וזיבת כ"ל וזיבת כ"ל שם אשנה נמק: (ד) שם אשנה נמק: (ה) שם אשנה למוד מהכנה: (ו) שם דר' טרפון משוער עשיר גדול: (ז) שם ובני דוד כהנים היו רבי כהנים היו אלא מה כהן נעט: (ח) רש"י ד"ה אלא וכו' דאם שרי ליה:

מוסף רש"י

אל תעשה עטרה. לכני מורה להתגדל בהם. שלא תלמד על מנת לטול עטרה שיקראו אותך רב ותמכיה. ואל תעשה קרדום לחפור בה. שאלס עושה צו מלכה, וכן לא תלמד אותה על מנת שאלס תמכיה צדיקת על מנת ללמד חכמה (אבות פ"ד ת"ח).

תוספות

הוקפלו בהן מותרות שהפעלים מפקירין אותם: ופטורו מן המעשר. כהפסד שנסתמשי כתיבה של תורה. שהניחו אותו האיש בשביל כבוד תורתו: וא"ה אמאי צריך. מלי היה ליה למיעבד כיון שלל היה רועה לניסו בענין אחר בשלמא אי היה צדיק ליה כי אמר הוקפלו רוב המקצועות ימח שהיה מנטענר על מה שלא אמר לו: לאתבה את ה' אלהיך. משמע מלהבת הצדק ולא לכבוד עמך: שרדלי תגרא. כלומר פסוק דין שלי תמילא:

תנא הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורו מן המעשר. רבי יהודה איקלעו להתארא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות רבי הוה קא אכיל רבי יוסי בר ר' יהודה לא אכיל אתא מרהון אמר להו אמאי לא אכיל רבנן הוקפלו רוב המקצועות הוא ואף על פי כן לא אכיל ר' יוסי בר ר' יהודה קסבר משום סניוה מילתא הוא דקאמר הדין גברא רבי חמא בר רבי חנינא איקלע להתארא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות הוה קאכיל היב לשמעיה לא אכיל אמר ליה אכול כך אמר לי רבי ישמעאל בר רבי יוסי משום אביו הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורו מן המעשר ר' טרפון אשכחיה ההוא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל אחתיה בשקא ושקליה ואמטייה למשריה בנהרא אמר לו אוי לו לטרפון שוזה הורגו שמע ההוא גברא שבקיה וערק אמר רבי אבהו משום ר' חנניה בן גמליאל כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה אמר ר' יוחנן ב' כ"ל המשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם ומה בלשצר שנשתמש בכלי קודש שנעשו כ' כלי חול שנאמר ובואו בה פריצים וחיללוהו כיון שפרצום נעשו חול נעקר מן העולם דכתיב בה בליליא קטיל בלאשצר המשתמש בכתרה של תורה שהוא ח' ח' וקיים לעולם על אחת כמה וכמה ורבי טרפון כיון דכי אכיל דהוקפלו רוב המקצועות הוה אמאי צעריה ההוא גברא משום דההוא הוה גנבי ליה עניי כולה שתא וכיון דאשכחיה לר' טרפון סבר היינו דגנבן אי הכי אמאי יעיר נפשיה משום דרבי טרפון עשיר גדול הוה והוה ליה לפייסו בדמים תניא לאתבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם אשנה שיקראוני רבי ח' אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה אלא ח' למוד מאתבה וסוף הכבוד לבא שנאמר קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ואומר דרכיה דרכי נועם ואומר עין חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר רבי אליעזר בר ר' צדוק אומר עשה דברים לשם פעלם ודבר בהם לשמם א' אל תעשה עטרה להתגדל בהם ואל תעשה קרדום להיות עודר בו וקל וחומר ומה בלשצר שלא נשתמש אלא בכלי קדש שנעשו כלי חול נעקר מן העולם המשתמש בכתרה של תורה על אחת כמה וכמה אמר רבא דשרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה דכתיב ועבדך ירא את ה' מנעוריו אלא קשיא דר' טרפון דעשיר גדול היה והוה דידיעי ליה הא באתרא דלא ידעי ליה אמר רבא דשרי ליה לצורבא מרבנן למימר צורבא מרבנן אנא שרו לי תיגראי ברישא דכתיב ובני דוד כהנים היו ח' מה כהן נומל בראש אף תלמיד חכם נומל בראש וכהן מנא לן דכתיב וקדשתו כיו את לחם (ה') אלהיך הוא מקריב ונתא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח

ליון הש"ס

גמ' אי לו שנשתמשי. עיין ז"ק דף טו ע"ב ומהרש"ם ח"א ע"ס: שם כיון שפיצומו נעשו חול. עיין גמ' ע"ז דף נג ע"ב: שם שרו לי תיגראי ברישא. עיין שניעות דף ל' ע"א:

פירוש הרא"ש

הוא היה לו לייסוד בדמים ולשלם לו כל התאנים שגנבו לו: עשה דברים לשם פעלם. לטמו על הקצ"ה שפעל הכל למענו: ודבר בהן לשמן. כל דבורך ומשך צדיק תורה יהיה לשם תורה כגון לטמו ולסגן והוסף לקח ופלוול ולא לקטעו עשייה להתגדל בהם. שנתלמד כדי להמנעור ולהסתדר: ולא קרדום להתדך בהם. שנתלמד כדי שיהיה כלי מלאכה להפטרם בה: בארתא רבא ידעי ליה. כמי שלא זולתו כבודו מורמו ועשנו: שרו לי תגראי ברישא. פסקו לי דיני שלי שלא אנטענר מלמודי: לכל דבר שבקדושה. ככל דבר שיראה גדול ומקודש:

מותרות היו לו. ונתמקם הפקירוס הצעלים והפקר פטור מן המעשר: משום סניוה מילתא. דבר שני וגמלי היה לו אש לא יחול להם שיחלנו ולא מדיניות לז אמר כן: אוי לי שנשתמשי בכבוד תורתך. על שפטר מחמום האיש בשביל כבוד תורתו: בה בליליא. כלומר הליה שמו כלי בית המקדש הוא ושני: אמאי צעריה ההוא אמר. דמקמת כל בעלי נכסים בקליין בדין הוה: א"ה אמאי צעיר נפשיה. דכיון דשמע שאלה להכנו על שגנב מחמום היה לו לירא שיערלי ישעם כן וי"ה אמאי מנטענר והלא יפס עשה שהליל את עצמו מן המיתה והלא כלל אמרינן לקמן שרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה: ומשני כיון דעשיר גדול